

Convenant tussen de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de KNVvL inzake zweefvliegen

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, handelend als bestuursorgaan, en de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart, hierna KNVvL;

Overwegende, dat met ingang van 1 oktober 2004 het bewijs van bevoegdheid van overheidswege voor bestuurders van zweefvliegtuigen is afgeschaft;

dat de zweefvliegsector en in het bijzonder de KNVvL zelf zorg gaat dragen voor een hoogwaardige kwaliteit van het zweefvliegen;

dat de KNVvL garant wil staan voor deze hoogwaardige kwaliteit van het zweefvliegen;

dat het voor Nederlandse zweefvliegers alleen mogelijk is om in het buitenland te zweefvliegen indien is voldaan aan de daartoe opgestelde bepalingen van het op 7 december 1944 te Chicago tot stand gekomen verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Trb. 1973, 109), hierna ICAO-verdrag;

dat de Staat als verdragspartij volgens artikel 32 en 33 van het ICAO-Verdrag ten minste moet verklaren dat met een vaardigheidsdocument, een medische verklaring, en de onderliggende vereisten wordt voldaan aan de relevante bepalingen van het ICAO-verdrag;

dat de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, hierna de Staatssecretaris, heeft besloten deze verklaring af te geven aan de KNVvL indien aan bepaalde in dit convenant vastgelegde voorwaarden wordt voldaan, hetgeen in overeenstemming met de gekozen deregulering van brevetten voor ongemotoriseerd luchtverkeer is;

dat de KNVvL bereid is ten behoeve van bestuurders van zweefvliegtuigen

- examens af te nemen op een niveau, dat voldoet aan de eisen gesteld in Annex 1 bij het ICAO-verdrag, en op basis daarvan vaardigheidsdocumenten af te geven, en
- medische verklaringen af te geven, indien wordt voldaan aan de eisen gesteld in Annex 1 bij het ICAO-verdrag;

Komen overeen:

Artikel 1

1. De Staatssecretaris verklaart dat het verlenen van een vaardigheidsdocument door de KNVvL met een aantekening dat de desbetreffende bestuurder van een zweefvliegtuig voldoet aan hoofdstuk 2.12 van Annex 1 bij het ICAO-verdrag in overeenstemming is met de desbetreffende bepalingen van het ICAO-verdrag, indien is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 4.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het afgeven van een medische verklaring aan een bestuurder van een zweefvliegtuig in overeenstemming met § 2.12.1.5 van Annex 1 bij het ICAO-verdrag.

3. Indien blijkt dat niet meer wordt voldaan aan de in het eerste lid bedoelde voorschriften dan wel aan artikel 3 of 4, kan de Staatssecretaris de in het eerste lid bedoelde verklaring intrekken.

Artikel 2

1. De KNVvL neemt op aanvraag examens af ten behoeve van bestuurders van zweefvliegtuigen overeenkomstig hoofdstuk 2.12 van Annex 1 bij het ICAO-verdrag.

2. De KNVvL geeft aan degene die voor het in het eerste lid bedoelde examen geslaagd is, een document als bedoeld in artikel 1, eerste lid, af.

Artikel 3

De KNVvL geeft aan degene die een document als bedoeld in artikel 1, tweede lid, heeft aangevraagd of verkregen op diens verzoek een medische verklaring af indien betrokkene voldoet aan de medische eisen, bedoeld in § 2.12.1.5 van Annex 1 bij het ICAO-verdrag, zoals uitgewerkt in de bij dit convenant behorende bijlage.

Artikel 4

1. Met betrekking tot de verklaring, bedoeld in artikel 1, rapporteert de KNVvL jaarlijks in oktober aan de

Staatssecretaris. Dit rapport bevat in ieder geval de volgende onderwerpen:

- ten aanzien van het document, bedoeld in artikel 1, eerste lid:
 - de wijze waarop uitvoering is gegeven aan artikel 2, en zal worden gegeven in de komende 12 maanden,
 - het aantal geëxamineerden, en
 - het slagingspercentage;
 - ten aanzien van de medische verklaring, bedoeld in artikel 1, tweede lid:
 - de wijze waarop uitvoering is gegeven aan artikel 3, en zal worden gegeven in de komende 12 maanden,
 - het aantal door de Bezwaarcommissie medische keuringen van de KNVvL in behandeling zijnde dossiers,
 - het aantal door de in onderdeel 2° genoemde commissie behandelde dossiers en het oordeel van deze commissie, met dien verstande dat deze voor het rapport kunnen worden beperkt tot 'bezwaar gegrond verklaard' of 'bezwaar ongegrond verklaard'.
2. De KNVvL streeft ernaar om in het rapport, bedoeld in het eerste lid, de volgende gegevens op te nemen:
- het aantal gekeurden, en
 - het percentage goedgekeurden.

Artikel 5

1. De KNVvL maakt bij haar werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering van de artikelen 2 en 3 en de berekening van de daarvoor verschuldigde vergoeding geen onderscheid tussen leden en niet-leden van de KNVvL.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op reële administratiekosten.

Artikel 6

1. De KNVvL geeft de Staatssecretaris op verzoek alle informatie met betrekking tot de uitvoering van de artikelen 2, 3 en 5.

2. Voor zover de omstandigheden daartoe aanleiding geven, informeert de KNVvL de Staatssecretaris onverwijld en uit eigen beweging over de uitvoering van de artikelen 2, 3 en 5.

Artikel 7

1. Elke partij kan dit convenant met een opzegtermijn van twaalf maanden schriftelijk beëindigen.
2. De Staatssecretaris kan dit convenant met onmiddellijke ingang beëindigen indien de KNVvL handelingen verricht dan wel nalaat waardoor instandhouding van dit convenant in redelijkheid niet van de Staatssecretaris kan worden gevergd.

Artikel 8

1. Dit convenant is in rechte afdwingbaar.
2. Er is een geschil indien een van de partijen bij dit convenant dit stelt.
3. Geschillen in verband met of voortvloeiend uit dit convenant worden voorgelegd aan een commissie die bindend advies geeft.
4. De in het derde lid bedoelde commissie bestaat uit drie leden.
5. Ieder der partijen benoemt een lid van de commissie. Het derde lid van de commissie wordt door de leden, bedoeld in de eerste volzin, gezamenlijk benoemd.
6. Alvorens partijen een geschil voorleggen aan de in het derde lid bedoelde commissie treden zij met elkaar in overleg ten einde te bezien of in der minne binnen een redelijke termijn een oplossing van het geschil wordt gevonden.

Artikel 9

Partijen evalueren de uitvoering en werking van dit convenant voor 1 januari 2006. De Staatssecretaris neemt daartoe het initiatief.

Artikel 10

Dit convenant en de bijbehorende bijlage kunnen met instemming van beide partijen worden gewijzigd.

Artikel 11

De KNVvL stelt binnen zes maanden na het sluiten van dit convenant een procesbeschrijving op en stelt deze beschikbaar aan de Staatssecretaris.

Artikel 12

Het rapport, bedoeld in artikel 4, wordt uiterlijk in oktober 2005 voor de eerste maal aangeboden aan de Staatssecretaris.

Artikel 13

In afwachting van de eerste jaarlijkse rapportage, bedoeld in artikel 12, geeft de Staatssecretaris een voorlopi-

ge verklaring af, gelijklopend aan een verklaring als bedoeld in artikel 1.

Artikel 14

1. Dit convenant treedt in werking met ingang van de datum van ondertekening en werkt terug tot en met 1 oktober 2004.
2. Dit convenant wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 15

Binnen vier weken na inwerkingtreding van dit convenant wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 16

Dit convenant wordt aangehaald als: Convenant tussen de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de KNVvL inzake zweefvliegen.

Aldus opgemaakt in tweevoud,

Den Haag, 3 maart 2005.

*De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
M.H. Schultz van Haegen.*

Den Haag, 23 maart 2005.

*Namens de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart,
C.J. van den Burg, voorzitter.
F.A. Paymans, penningmeester.*

Bijlage bij het Convenant tussen de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart inzake zweefvliegen

Eisen aan lichamelijke en geestelijke gesteldheid

Algemeen

1. De aanvrager mag niet lijden aan een ziekte, verwonding, handicap of (bij)werking van een al dan niet voorgeschreven geneesmiddel die ertoe kan leiden dat het voor de aanvrager onmogelijk is het zweefvliegtuig veilig te besturen en/of de daaraan gekoppelde verplichtingen veilig te kunnen uitvoeren.

Onderzoek van het zenuwstelsel

2. De aanvrager mag niet lijden of geleden hebben aan een aandoening die hem ongeschikt maakt om zijn functie veilig uit te oefenen, waaronder begrepen:

- a. een psychose;

b. alcoholisme;

- c. verslaving aan psychotrope stoffen;
- d. elke stoornis van de persoonlijkheid, in het bijzonder wanneer deze zo ernstig is dat deze herhaaldelijk tot onaangepast gedrag heeft geleid;
- e. een ernstige geestelijke afwijking of neurose,

Indien de medische conclusie is dat de tekortkomingen van de aanvrager om aan de vereisten te voldoen dusdanig zijn dat deze de veilige bediening van een zweefvliegtuig niet nadelig beïnvloeden, kan de aanvrager geschikt worden verklaard.

Een doorgemaakte acute toxische psychose hoeft niet tot ongeschiktverklaring te leiden, mits de aanvrager geen blijvende schade heeft ondervonden.

Aanbeveling: De aanvrager mag geen vastgestelde medische voorgeschiedenis of klinische diagnose hebben van een geestelijke afwijking, stoornis van de persoonlijkheid of neurose waarvan, op basis van de medische conclusie gesteld kan worden dat het waarschijnlijk is dat binnen twee jaar na het onderzoek de aanvrager niet in staat zal zijn het zweefvliegtuig veilig te bedienen.

3. De aanvrager mag niet lijden of geleden hebben aan:
 - a. een progressieve of niet-progressieve ziekte aan het zenuwstelsel, waarvan de gevolgen de veilige bediening van een zweefvliegtuig nadelig zouden kunnen beïnvloeden;
 - b. epilepsie;
 - c. enigerlei stoornis van het bewustzijn waarvoor geen bevredigende medische verklaring is aan te geven.

Hoofddletsels

4. Hoofddletsels, waarvan de gevolgen volgens medisch oordeel de veilige bediening van een zweefvliegtuig nadelig zouden kunnen beïnvloeden, hebben ongeschiktverklaring ten gevolge.

Hart en bloedvaten

5. De aanvrager mag niet lijden aan enige aangeboren of verkregen aandoening van het hart welke de veilige bediening van een zweefvliegtuig in gevaar zou kunnen brengen. Bij een doorgemaakt acute cardiale gebeurtenis (myocardinfarct, PTCA, stent-implantatie of CABG) wordt de aanvrager ongeschikt verklaard voor zes maanden. Daarna dient de cardioloog van de aanvrager informatie te verstrekken over de belastbaarheid van

de aanvrager. Er mag geen ischaemie van de hartspier aantoonbaar zijn, anders dan op de plaats van de infarctering.

6. NYHA klasse 3 en 4 vormen een contra-indicatie voor een veilige bediening van een zweefvliegtuig.

7. Op indicatie dient een ECG te worden gemaakt.

8. De systolische en diastolische bloeddruk moet binnen normale grenzen liggen (160 – 100 mmHg).

9. De bloedvaten mogen geen functionele of structurele afwijkingen van betekenis vertonen.

Longen

10. De aanvrager moet vrij zijn van (acuut optredende) functiestoornissen van de longen en van elke actieve ziekte van het longparenchym, mediastinum of de longvliezen die de ademfunctie aantasten. In daartoe aanleiding gevende gevallen moet een röntgenologisch borstsonderzoek worden verricht.

11. Uitgebreide vervormingen van de borstwand gepaard gaande met collaps van de borstkas, alsmede afwijkingen ten gevolge van chirurgisch ingrijpen, waardoor de ademfunctie zodanig is verminderd dat de veilige besturing van een zweefvliegtuig in gevaar komt, hebben ongeschiktverklaring ten gevolge.

12. In geval van COPD dient een FEV-1 meting te worden uitgevoerd. Bij een uitkomst van 50% of minder dient de aanvrager ongeschikt te worden verklaard.

13. Actieve longtuberculose heeft ongeschiktverklaring ten gevolge. Inactieve of genezen laesies, waarvan bekend is dat zij tuberculeus zijn, of waarvan vermoed wordt dat zij tuberculeus van oorsprong zijn, behoeven geen ongeschiktverklaring ten gevolge te hebben.

Maag en darmen

14. Ziekten van spijsverteringsorganen en hun adnaxae, gepaard gaande met een belangrijke functiestoornis van deze organen, hebben ongeschiktverklaring ten gevolge.

15. De aanvrager moet volkomen vrij zijn van ingewandsbreuken welke zouden kunnen leiden tot ongeschiktheid gedurende de vlucht.

16. Elke afwijking ten gevolge van een ziekte of een chirurgische ingreep in enig deel van het spijsverteringskanaal of zijn adnaxae, die zou kunnen

leiden tot plotselinge ongeschiktheid gedurende de vlucht, in het bijzonder elke obstructie door structuur of druk, heeft ongeschiktverklaring ten gevolge.

Operaties

17. De aanvrager die een abdominale operatie heeft ondergaan wordt de eerste drie maanden na de operatie ongeschikt verklaard. Deze ongeschiktheid duurt voort totdat de geneeskundige, mede op grond van de gegevens omtrent de bijzonderheden van de operatie, oordeelt, dat de gevolgen van de operatie geen plotselinge ongeschiktheid tijdens de vlucht zullen veroorzaken.

Metabole en endocriene systeem

18. Stofwisselings-, voedings- of hormonale stoornissen, die de veilige bediening van een zweefvliegtuig nadelig zouden kunnen beïnvloeden, leiden tot ongeschiktverklaring.

19. Suikerziekte welke zonder gebruikmaking van antidiabetische medicatie goed reguleerbaar is, vormt geen reden voor ongeschiktverklaring. Het gebruik van antidiabetische medicatie is niet toegestaan, met uitzondering van die orale antidiabetica die te verenigen zijn met een veilige bediening van een zweefvliegtuig en die onder gericht medisch toezicht zullen worden toegepast. Indien de aanvrager een goede instelling heeft op de orale antidiabetica en zich bewust is van de risico's van hypoglycaemie en weet hoe te handelen in dergelijke gevallen kan de aanvrager geschikt worden verklaard. Hij dient dan wel een verklaring van zijn behandelend arts te kunnen overleggen dat de diabetes goed is gereguleerd en de toestand van de aanvrager stabiel is.

20. Ernstige of matige vergroting van de milt, waarbij deze onder de ribbenboog uitsteekt, plaatselijke en algemene lymfeklierzwellingen van betekenis alsmede bloedziekten hebben ongeschiktverklaring ten gevolge, tenzij deze de veilige bediening van een zweefvliegtuig niet nadelig zullen beïnvloeden. Zijn deze aandoeningen van voorbijgaande aard dan kan de aanvrager tijdelijk ongeschikt worden verklaard.

Aanbeveling: Sikkcelanaemie is geen reden voor ongeschiktverklaring tenzij er positief medisch bewijs is voor het tegendeel.

Urinewegen

21. Elk verschijnsel van een organische ziekte van de nieren, geslachtsorganen of urinewegen, welke de veilige bediening van een zweefvliegtuig nadelig zou kunnen beïnvloeden, leidt tot ongeschiktverklaring. Zijn deze ziekten van voorbijgaande aard dan kan de aanvrager tijdelijk ongeschikt worden verklaard.

22. Elke afwijking tengevolge van een ziekte of chirurgisch ingrijpen van de nieren en van de urinewegen, die zou kunnen leiden tot plotselinge ongeschiktheid gedurende de vlucht, in het bijzonder elke obstructie door stricatuur of druk heeft ongeschiktverklaring ten gevolge. Gecompenseerde nephrectomie zonder hypertensie of uraemie behoeft geen ongeschiktverklaring ten gevolge te hebben.

23. Bij recente koliekaanvallen moet worden aangetoond dat er geen stenen meer aanwezig zijn of dat er geen verhoogd risico bestaat dat deze leiden tot plotselinge ongeschiktheid tijdens de vlucht (navragen bij behandelend arts).

Zwangerschap

24. Bij een ongecompliceerde zwangerschap is zweefvliegen in het eerste en tweede trimester toegestaan.

Orthopedie

25. Elke orthopedische aandoening of afwijking welke de veilige bediening van een zweefvliegtuig nadelig zou kunnen beïnvloeden, leidt tot ongeschiktverklaring.

Keel/neus/oren

26. Redenen tot ongeschiktverklaring zijn:

a. actieve pathologische processen van het binnenoer of middenoor, acuut of chronisch, waardoor de aanvrager zijn functie niet veilig kan uitoefenen;

b. blijvend ondoorgankelijke buizen van Eustachius;

c. blijvende aandoeningen van het vestibulair apparaat; aandoeningen van voorbijgaande aard hebben ten gevolge dat de aanvrager tijdelijk ongeschikt wordt verklaard;

d. een verminderd gehoor hoeft niet tot ongeschiktheid te leiden. De aanvrager moet in een rustige omgeving, beide oren gebruikend, een normaal gesprek kunnen verstaan op een afstand van twee meter van de onderzoeker.

27. De luchtpassage door de neus moet ongestoord zijn. Belangrijke misvormingen, alsmede ernstige, acute of chronische aandoeningen van de mondholte of van de bovenste luchtwegen die de ademhaling belemmeren, hebben ongeschiktverklaring ten gevolge.

Gezichtsvermogen

28. Een actieve, acute of chronische pathologische toestand van een of beide ogen of van de adnexae, waardoor het functioneren in zulk een mate zou kunnen worden belemmerd, dat de veiligheid tijdens de vlucht in gevaar zou kunnen worden gebracht heeft ongeschiktverklaring ten gevolge.

29. De aanvrager moet een normaal blik- en gezichtsveld hebben.

30. De aanvrager moet een gezichtsscherpte in de verte hebben van ten minste 6/12 op elk oog afzonderlijk met of zonder correctie en van ten minste 6/9 met beide ogen met of zonder correctie. Er gelden geen beperkingen voor ongecorrigeerde gezichtsscherpte. Indien de vereiste gezichtsscherpte slechts verkregen kan worden met behulp van corrigerende lenzen, dan kan de aanvrager geschikt worden verklaard mits:

- a. deze corrigerende lenzen gedragen worden tijdens de uitoefening van zijn functie; en
- b. er aanvullend een passende bril met corrigerende glazen bij de hand wordt gehouden tijdens de uitoefening van zijn functie.

Noot: bij twijfel dient een verklaring van de oogarts te worden overlegd.

Zowel ongecorrigeerde als gecorrigeerde gezichtsscherpte worden normaal gemeten en vastgelegd bij elke herkeuring. Omstandigheden die een noodzaak voor een verklaring van de oogarts met zich meebrengen zijn: een wezenlijke afname in de ongecorrigeerde gezichtsscherpte, elke afname in de beste gecorrigeerde gezichtsscherpte en het ontstaan van een oogziekte, oogletsel of het ondergaan van een oogoperatie.

31. De aanvrager mag contactlenzen dragen om aan de vereiste gezichtsscherpte te voldoen mits:

- a. de lenzen monofocaal en niet-getint zijn;
- b. de lenzen goed verdragen worden;
- c. een passende bril met voldoende corrigerende glazen bij de hand wordt gehouden gedurende de uitoefening van zijn functie.

Noot: aanvragers die contactlenzen dragen hoeven niet bij elke herkeuring hun ongecorrigeerde gezichtsscherpte te laten meten mits de geschiedenis van het contactlensvoorschrift bekend is bij de keurend arts.

32. Amblyopie en één-ogigheid leidt tot ongeschiktverklaring, tenzij de aanvrager middels een vliegtest kan aantonen dat hij over voldoende gezichtsvermogen beschikt. De gezichtsscherpte van het (niet-amblyope) oog moet ten minste 6/9 bedragen met of zonder correctie.

33. De aanvrager die een operatie heeft ondergaan die de refractiestatus van het oog aantast, dient voor drie maanden ongeschikt te worden verklaard. Daarna dient de aanvrager opnieuw te worden gekeurd.